

θαυμαστώ εκείνω κύκλω τοῦ Ὠμάλ, ὅπου αἱ δορκάδες, αἱ στρουθοκάμηλοι καὶ τὰ θαυμασιώτερα τῆς ἐρήμου προϊόντα ἐνεκλιματίζοντο πολὺ κάλλιον ἢ εἰς τοὺς Παρισίους. Ὅτι καὶ ἂν λέγωσιν, εἶναι λαμπρὸς σταθμὸς ἡ Βίσκρα· τὸ ὕδωρ μόνον εἶναι ἔλειπνόν εἰς τὸν τόπον ἐκείνον!

Ἡ συναναστροφή τοῦ ἀκροβολιστοῦ μοὶ ἤρresκε μάλιστα διότι ἦτο διδακτικὴ· καθ' ἑκάστην ἐμάνθανόν τι νέον. Ἐνόμιζον ὅτι κάτι καὶ ἐγὼ ἤξευρα, ἀφ' οὗ κατέτριψα δέκα ὅλα ἔτη εἰς τὸ γυμνάσιον, ἀλλ' ὁ νέανίας ἐκείνος, ὅστις δὲν εἶχε τελειώσει τὰ ἐγκύκλια μαθήματα πρὶν εἰσελθῆ εἰς τὸ στρατιωτικὸν σχολεῖον μὲ ἐξέπληττε καὶ ἄς τὸ ὁμολογήσω μὲ ἐταπεινώνει. "Οχι ὅτι ἦτο μάταιος, τὸ ἐναντίον μάλιστα ἦτο εἰς ἄκρον μετριόφρων καὶ ἔκρυπτε τὰς γνώσεις του, ἐχρειάζετο δὲ νὰ παρουσιασθῆ κατάλληλος περίστασις διὰ νὰ λύσῃ τὴν γλῶσσάν του. Μία διγλωσσος ἐπιγραφή, ἑλληνικὴ καὶ λατινικὴ, ἐπὶ στήλης λιθίνης, ἔλειπνὰ ἠκρωτηριασμένη, τὸν διεσεκέδασεν ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας. Τόση μόνον ὥρα, μὲ τὸ ὠρολόγιον, τῷ ἐχρειάσθη διὰ νὰ τὴν ἀντιγράψῃ, νὰ τὴν συμπληρώσῃ καὶ νὰ τὴν μεταφράσῃ ἐπὶ ἐγὸς φύλλου τοῦ χαρτοφυλακίου του. Ἐγὼ, ἔχω βραχίονας, ἠδυνάμην νὰ ἀνασύρω ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς γῆς τὴν στήλην τὴν λιθίνην, ἀλλὰ ποῦ νὰ ἀναγνώσω οὔτε τὴν πρώτην λέξιν!

Τὸ πνεῦμά του ἦτο γεμάτον ἀπὸ περίεργα πράγματα, συμπεριπατῶν δὲ μετ' αὐτοῦ εἶχον ἀρχίσει κατ' ὀλίγον νὰ ἐμβαθύνω εἰς τὴν ἱστορίαν, εἰς τὴν βοτανικὴν, εἰς χίλια ἄλλα. Ἐγνώριζε τὴν Ἀφρικὴν διὰ τῶν βιβλίων πολὺ κάλλιον ἢ ἐγὼ, ὁ ὁποῖος εἶχον διατρίψει πέντε ἔτη ἐν αὐτῇ καὶ τρία μάλιστα ὡς λοχαγός! . . . Μίαν ἡμέραν μοὶ ἐξήγησεν ὅτι ἡ μεγάλη ἔρημος ἦτο ποτε θάλασσα, ἥτις ἀπεξηράνθη, ὅτι τὸ ὕδωρ ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ ποτε εἰς τὴν παλαιάν του κοίτην καὶ ὅτι τοῦτο μάλιστα δὲν θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ γείνη τεχνητῶς διὰ τινος ἐργασίας παρεμφεροῦς πρὸς τὴν τομὴν τοῦ Σουέζ, διότι ἐπὶ τέλους ἡ Σαχάρα κεῖται εἰσοσιεπτὰ μέτρα κάτω τῆς ἐπιφανείας τῆς Μεσογείου! Ὁμολογῶ ὅτι πάντα ταῦτα ἦσαν terra incognita δι' ἐμέ, ἐξεπλάγην λοιπὸν ἀκούσας τοὺς σοφοὺς ἐκείνους λόγους. Ἡ φαντασία μου ἤρresκε λοιπὸν νὰ τρέχῃ ἄνευ χαλινοῦ· τὴν νύκτα ὅλην ὠνειρευόμην τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ ἀνθρωπίνη τέχνη ἤθελε κατορθώσει τὴν κατασκευὴν τῆς ἐσωτερικῆς ἐκείνης θαλάσσης, ἥτις μὰς ἀπεμόνωσε τὴν Ἀλγερινὴν μὰς ἀποικίαν, θὰ μὰς ἐπροστάτευεν ἀπὸ τῶν νομάδων, θὰ ἐπέτρεπεν εἰς τὸ ναυτικὸν τῆς Γαλλίας νὰ προσορμίζηται εἰς τὴν Βίσκραν ὅπως εἰς τὴν Ὁράνην ἢ τὴν Φιλιππῆλλον, καὶ ἀφ' ἐτέρου θὰ ἦνοιγεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἐπιστήμονας πρὸς ἔρευναν καὶ ἐξέτασιν τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς! Εἶχαν πυρετόν. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν προέτεινα

εἰς τὸν ἀκροβολιστὴν νὰ ἀναλάβωμεν οἱ δύο μας τὸ ἔργον, ἐκείνος δὲ μειδιῶν μὲ ἠρώτησεν ἂν μισῶ πολὺ τοὺς Ἑλβετοὺς καὶ τοὺς Σκώτους. Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ δὲν ἐνόουν τὴν ἐρώτησίν του, ἤρresκε πάλιν νὰ μοὶ ἀναπτύσῃ τὴν περιέργον θεωρίαν, καθ' ἣν οἱ παγετῶνες τῆς Εὐρώπης τήκονται κατ' ἔτος διὰ τοῦ ἀπὸ τῆς Σαχάρας πνέοντος ἀνέμου. "Αν ὁ ἀνεμος ἐκείνος, προσέθηκεν, ἀντὶ νὰ διέρχηται πνέων διὰ τῆς ἄμμου, διήρχετο δι' ὕδατος, θὰ ἔφθανεν εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον κατάψυχρος ἕνεκα τῆς ἐξατμίσεως καὶ τότε τί θὰ συνέβαιnen; Οἱ παγετῶνες δὲν θὰ ἐτήκοντο καὶ ἐπομένως θὰ ἠῤξονον καὶ θὰ κατελάμβανον πλείονα κατ' ἔτος χώρον, ὥστε ἡ μὲν Ἑλβετία καὶ ἡ Σκωτία θὰ κατεψύχοντο καὶ αὐτῆς δὲ τῆς Γαλλίας τὸ κλίμα θὰ κατεστρέφετο διὰ παντός. Τὰ πάντα ἤξευρεν, ὡς βλέπετε, ὁ ἄνθρωπος ἐκείνος, ἐνθυμοῦμαι δὲ ὅτι βραδύτερον ἀνέγνωσα εἰς τι ἐπιστημονικὸν βιβλίον ὅλην τὴν ἀνωτέρω θεωρίαν, ὅπως μοὶ τὴν εἶχεν ἀναπτύξει.

Ἀφ' οὗτου εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Ἀφρικὴν, δὲν ἀνεγίνωσκε σχεδὸν πλέον· δὲν ἠγάπα νὰ ἀναγινώσκῃ ἐφημερίδας, ἡ δὲ βιβλιοθήκη του, ἣν ἐκληροδότησεν εἰς ἐμέ, συνέκειτο ἐξ ἑνῆς μόνον τόμων. Ἐγραφεν ὅμως πολὺ, ἐτελείωσε δὲ ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ὅλον τὸν χάρτην, ὃν εἶχε κομίσει μεθ' ἑαυτοῦ ἐκ Γαλλίας καὶ πολλάκις ἠναγκάζετο νὰ πορευθῆται εἰς τοῦ Μελιταίου Γιοβάννη τὸ μαγαζεῖον νὰ ἀγοράζῃ ἄλλον. Ἐπειδὴ ἐκλείετο ἅπαξ τοῦλάχιστον τῆς ἐβδομάδος, ἐδίδεν ἀφορμὴν εἰς παντοίας ὑποθέσεις. Τινὲς ἐνόμιζον ὅτι κατεγίνετο εἰς ἐρωτικὴν ἀλληλογραφίαν, ἄλλοι ἐπίστευον ὅτι ἦτο ποιητὴς παρεγνωρισμένος ἢ κεκρυμμένος δημοσιογράφος, ἄλλοι τέλος ὑπέθετον ὅτι ἦτο ἀκροσφαλοῦς ὑγείας καὶ ὅτι κατελαμβάνετο ὑπὸ περιοδικῆς μελαγχολίας. Ἐγὼ, ὁ φίλος του, δὲν ἠθέλησά ποτε νὰ διερευνήσω τὸ μυστήριον ἐκεῖνο, οἶονδῆποτε καὶ ἂν ἦτο, οὔτε καὶ θὰ τὸ ἐμάνθανόν ἂν λυπηρὸν συμβᾶν δὲν ἤθελε μοὶ τὸ ἀποκαλύψῃ. Ἀκούσατε.

(ἀκολουθεῖ.)

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Αἱ Σημαῖαι

Εἰς ἐξήκοντα ἀνέρχονται αἱ σημαῖαι πᾶσαι ἐρρύπωνόμεναι, κατεσχισμέναι, ἀλλὰ κοσμοῦσαι ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὴν εὐρείαν αἵθουσαν τῆς Ἐκθέσεως. Ἐξω ἐπὶ τῆς στέγης, ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, κυματίζουσιν αἱ καινουργεῖς γαλανόλευκοι σημαῖαι τῆς ἐλευθερίας Ἑλλάδος, ἀλλ' ἐν τῷ ἱερῷ τῶν ἐλευθερωτῶν αὐτῆς, δὲν ἐπετραπή ἡ εἴσοδος ἢ μόνον εἰς τὰς σημαίας αὐτῶν ἐκείνας, αἵτινες ἐκάησαν ἐκ τῆς πυρίτιδος, ἐσχίσθησαν ὑπὸ τῶν σφαι-

ρῶν, ἐρρύπανθησαν συρθεῖσαι ἐν τοῖς αἵματοβρέκτοις πεδίοις τῶν μαχῶν. Διότι μόνον ὑπὸ τὰς δεδοξασμένας πτυχὰς αὐτῶν ἠδύνατο ν' ἀναρτηθῶσιν ἐπαξίως ἡ σπάθη τοῦ Καραϊσκάκη καὶ τὸ ἐνδυμα τοῦ Μπότζερη, ἡ εἰκὼν τοῦ Ρήγα καὶ ἡ γραφίς τοῦ Κοραῖ.

Ἐκ τῶν σημαίων τούτων τεσσαράκοντα ὀκτὼ εἶνε ἑλληνικαὶ ἀνήκουσαι εἰς διάφορα σώματα ἐπὶ τοῦ Ἄγωνος, ποικίλλουσι δὲ κατὰ τὴν μορφήν, διότι ἄλλαι μὲν φέρουσι κυανοῦν σταυρὸν ἐπὶ λευκοῦ, ἄλλαι περιχρυσον σταυρὸν, ἄλλαι ἐρυθρὸν κλπ. Μεταξὺ αὐτῶν δωρηθεῖσα ὑπὸ εὐρωπαϊκοῦ κομητάτου ἀναγνωρίζεται ἡ τῆς ἐξόδου τοῦ Μεσολογγίου, σχῆμα μὲν ἔχουσα ὡς ἐξαπτερύγου ναοῦ, σταυρὸν δὲ κεντημένον χρυσοῦν ἐπὶ λευκοῦ σηρικῶ καὶ ἐπιγραφὴν μεγάλοις γράμμασιν:

Εἰς τοὺς ἥρωας τοῦ Μεσολογγίου.

Ἐτέρα σημαία φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Καρατάσσου, τρίτη δ' ἐντελῶς ἐρρακωμένη διασώζει μόλις ἐπὶ τοῦ κοντοῦ τεμάχιον ὑφάσματος, ἐφ' οὗ ἀναγράφονται διὰ χρυσοῦ νήματος τὰ κομψὰ ὀνόματα Adelaide, Marie, Lucie, Mathilde, κλπ. Ὅποια ἀντίθεσις μεταξὺ τῶν μυροβόλων παρισινῶν χειρῶν, αἵτινες τὴν ἐκέντησαν καὶ τῆς τραχείας παλάμης τοῦ σηματοφόρου, ὅστις ἔφερεν αὐτὴν κατόπιν ἀνὰ τὰ ὄρη καὶ τὰ πεδία τῆς ἀγνωρίζομένης Ἑλλάδος!

Αἱ λοιπαὶ σημαίαι εἶνε δυστυχῶς ἀγνωστοὶ ἐντελῶς. Ἐν ὅσῳ ἔζων ἔτι οἱ δυνάμενοι νὰ ἀναγνωρίσωσι αὐτάς, οὐδεμία ἐλήφθη πρόνοια περὶ τούτου, ἥδη δὲ δυσκολώτατος, ἂν ὄχι ἀδύνατος ἀποβαίνει ὁ καθορισμὸς αὐτῶν. Μεταξὺ τῶν σημαίων τοῦ Ἄγωνος ἀνηρτήθησαν ἐπὶ τῶν μυροτοπέκτων κιόνων καὶ τινες φέρουσαι τὸν φοίνικα τοῦ Κυβερνήτου, ἕτεραι δὲ πλατὺν λευκὸν σταυρὸν ἐπὶ κυανοῦ, ἀνήκουσαι εἰς τὰ πρῶτα τάγματα τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος.

Αἱ τουρκικαὶ αἱ ἀλωθεῖσαι κατὰ τὸν Ἄγωνα εἶνε βεβαίως πολυάριθμοι, ἀλλ' ἐκ τούτων ὀκτὼ ἐφυλάχθησαν μέχρι νῦν καὶ συμπλέκονται ἐν εἴδει τροπαίου ἐκεῖ εἰς τὸ βάθος τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος κάτωθεν τῆς ὑπὸ τοῦ Ρήγα χαραχθείσης *Χάρτας τῆς Ἑλλάδος*.

Περιεργωτάτη εἶνε καὶ ἡ σημαία ἣν ἔφερεν ὁ Πιέρρος Μαγιῶρος Γρηγοράκης τῆς Μάνης κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Μονεμβασίας. Ἡ σημαία αὕτη ἦν λευκὴ, διὰ χρώματος δὲ μελανοῦ ἐζωγραφοῦντο ἐπ' αὐτῆς τὰ μυστηριώδη σήματα τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας κατὰ τι τροποποιούμενα: Σταυροὶ μικροὶ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐπιγραφὴ Ἰησοῦς Χριστὸς *νικᾷ*, καὶ δράκοντες, καὶ λαγῶν ἐν τῷ στόματι τῶν δράκοντων. Φαίνεται δὲ μέρος βέλους καὶ τόξου, τοῦ ἰοπίου τὸ λοιπὸν ἀπεκόπη ὑπὸ σφαίρας καὶ ἀντικατεστάθη κατόπιν διὰ πανίου ἀχρόου.

Ναυτικὴ σημαία μία μόνον ἐσώθη, ἡ τοῦ Κανάρη, καὶ ἀνήρηται ἐκεῖ στέφουσα τὴν μορφήν τοῦ ἥρωος τῆς Χίου ὡς ὁ ἀριστος στέφανος.

Παράδοξος φαίνεται τοῖς πολλοῖς καὶ ἡ παρούσα μεγάλη ἀμερικανικῆς σημαίας, ἥτις καλύπτει ὡς παραπέτασμα τὸ βάθος τῆς δεξιᾶς πτέρυγος, ἀλλ' ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐπιγραφὴ δικαιολογεῖ τὸ ἄτοπον, διότι ἡ σημαία αὕτη εἶν' ἐκείνη, ἣν ὕψωσεν ὁ Σαχτούρης ἐπὶ τοῦ ἰστοῦ τῆς ναυαρχίδος ἐν τῷ στενῷ τῆς Σάμου κελυῶν διὰ τοῦ σήματος τούτου τὸν Κανάρην νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Καὶ τέλος ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης ὑπεράνω τοῦ μεγάλου ὀβελίσκου, ὃν πληροῦσι παντοειδῆ ὄπλα, ὑψοῦται μικρὰ σημαία ναοῦ τὴν κοίμησιν τοῦ Θεοτόκου εἰκονίζουσα. Ἄλλὰ τί θέλει λοιπὸν ἡ σημαία αὕτη τῆς χριστιανικῆς πραότητος ἐν μέσῳ ὅλων ἐκείνων τῶν ὀργάνων τῆς ἀνθρωποκτονίας; Τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἠδύνατο ν' ἀποτείνῃ ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν Ἐκθεσιν, ἂν ἐπιγραφὴ ἀνηρτημένη ὑπὸ τὸ σεπτὸν τοῦτο κειμήλιον δὲν μετέστρεφεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τὴν ἐκπληξιν αὐτοῦ εἰς λατρείαν καὶ θαυμασμόν. Ἡ ἐπιγραφὴ λέγει!

ΣΗΜΑΙΑ ΤΗΣ ἉΓΙΑΣ ΛΑΥΡΑΣ.

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΒΙΟΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ

Μία συνεδρίασις τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων.

Καίτοι ὁ Μιραβὼ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1789 εἶχε μεταφράσει ἐγχειρίδιόν τι περὶ τῶν ἐθίμων καὶ κανονισμῶν τῆς ἀγγλικῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ἀλλὰ πράγματι τὰ ἡπειρωτικὰ Κράτη τῆς Εὐρώπης μόνον τὴν ἀρχὴν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος παρέλαβον παρὰ τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Ἄλλως τὰ πλεῖστα ἔθνη συνεμόρφωσαν τὸ σύστημα τοῦτο πρὸς τὰς οἰκείας ἐξείς καὶ ἰδιοφυίας, ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους οὐδεὶς σχεδὸν ἀντέγραψεν αὐτοὺς πιστῶς καὶ κατὰ κεραίαν ἐκ τοῦ παραδείγματος, καὶ οὐδ' ὅπως ἄπορον τοῦτο εἰς τὸν ἀναλογιζόμενον ὅτι οἱ τύποι οὗτοι εἶνε τὸ πολλακίς μὲν ἀλλόκοτον, σχεδὸν δὲ πάντοτε πλήρες ἀναχρονισμῶν ἀποτύπωμα παραδόσεων ἱστορικῶν καὶ προῖστορικῶν ἰδιαζουσῶν τῆ ἀγγλοσαζωνικῆ φυλῆ.

Ἐντεῦθεν ὁ ἕξενος, καὶ ὁ ἐντριβέστατος ἄλλως εἰς τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθιμα τῆς ἡπειρωτικῆς Εὐρώπης, ἰλιγγιᾷ τὸν νοῦν καὶ θορυβεῖται ὡς ἄκως ἤθελε παραστῆ τὸ πρῶτον εἰς συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Ἡ ὄψις τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριάσεων, ἥτις εἶνε παρεμφερὴς πρὸς ναυδριον μᾶλλον, οἱ τρόποι τῶν βουλευτῶν, αἱ κινήσεις, ἡ συμπεριφορὰ αὐτῶν ἐν γένει, τῷ φαίνονται τοσοῦτον καινότερα ὅσα καὶ τὸ λεξιλόγιον αὐτῶν. Βλέπει καὶ δὲν ἀντιλαμ-